

Brevis & Summaria

REFUTATIO,

Scripti cujusdam Hamburgensis,
typis publicis expressi,

Cui Titulus :

*IN JURE ET FACTO PROBE FUNDATA
REMONSTRATIO,*

Qualis sit conditio prætensi à Regia Majestate
Daniæ, Norveg. &c.

Homagii,

In qua

Remonstrationsi isti opponitur, & clarissime
ac solidè evincitur, Serenissimo Daniæ & Norvegiæ Regi
Hamburgum jure Homagiali obstrictum, atq; proindè S. Reg. Maje-
statem nunc etiam bono jure, vi & vigore recessus Anno 1679. Pinnebergæ ad
interim initi, ab urbe Hamburgensi dictum Homagium exigere, & verò id
civitatis incremento & commerciis minimè perniciosum
vel adversum, verum salutare esse.

*Ad mandatum Regiæ Majest. clementissimum
edita & typis excusa.*

Mense Septembri Anno 1686.

Sæpe quidem jam aliquot abhinc annis Serenissimus Danicæ & Norvegiæ Rex, hæreditario jure sibi subditam urbem Hamburgum vi & tenore *Recessus* Anno 1679. Pinnebergæ conditi, seriò graviterque monuit, ut dilatum hætenus homagii negotium per viam amicabilem aliquando finiretur; Sed tantum abfuit, ut morem gereret, ut ne quidem responsi loco quicquam afferret, quin nec ea, quæ contra illum Pinnebergensem *Recessum* aliasq; Conventiones variè multisq; modis perpetraverat, ullo pacto sublata fuerunt, quamvis sæpius ministri Regis, ut eo nomine satisfaceret, aurem ipsi vellicarent. Itaque eò non ita pridem abductum se esse credidit Rex Serenissimus, ut exercitum urbi admooveret, futurum esse ratus, ut Augusta Regis præsentia & periculo imminente adducta ad saniora consilia rediret, & tam crebris exhortationibus locum aliquando relinqueret. Quod ut faceret, non tantum Jura Regis, & quæ civibus incumbit, debiti ratio, sed & publica urbis salus & commerciorum requies ac incrementa postulare videbantur. Nihilò tamen secius Magistratus non solum in renitentiâ suâ pertinax mansit, sed etiam, ut animi civium aliq; harum rerum ignari, præconceptis opinionibus falsis imbuerentur, scriptum aliquod publici juris fecit, cui titulus: *Remonstratio in Jure & Facto probè fundata, quomodo comparata res sit cum homagio isto, quod ab Hamburgensibus exigit Serenissimus Rex Danicæ, &c.* Totam verò quæstionem Autor ad tria potissimum capita revocavit.

I. Utrum S. Regia Majestas, an verò domus Ducalis Holsatica illo homagii jure gaudeat?

II. Posito, Serenissimum Danicæ Regem conservati juris spem adhuc aliquam concipere posse, utrum illud homagium, hoc quidem tempore, invitâ civitate urgere poterit.

Deniq; III. An ejusmodi homagium vel Assumptio, ut Hamburgenses vocant, cum salute urbis, privilegiis ac immunitatibus, imò & vicinorum incolumitate & commodis liberoq; commerciorum Imperii cursu commodè consistere queat?

Cum itaq; Autor in peroranda hac causa contra scientiam & conscientiam probare aggressus fuerit; (1.) *S. Regiam Majestatem exigere amplius non posse homagium olim quidem ipsius Majoribus & Holsatiæ ac Schaumburgi Comitibus præstitum.* (2.) *Ut hoc tempore & rerum statu ad præstandam homagii fidem armatâ manu adigeret urbem, Serenissimo Danicæ Regi jure integrum non fuisse.* (3.) *Cum ejusmodi homagium vel assumptione consistere non posse negotiandi libertatem, nec verò dubitandum, quin eò præstito & publica urbis salus & vicinorum Statuum commoda & universa commercia multam detrimenti patiantur, è re futurum putabatur, quàm falsæ essent tres istæ propositiones, & quam levi fundamento innixæ, palam facere, & contrarium brevi ac dilucidâ demonstratione completi.*

Primùm igitur inficias ire nemo potest, Hamburgum in territorio Sereniss. Danicæ Regis nempe in Stormaria situm, ac proinde illi tanquam Duci Holsatiæ

latiæ & Stormariæ, Principi suo & hæreditario Domino homagii fide obstrictum esse. His quidem Autor ut contra eat, plurima sibi somnia fingit, & ut non omnino nihil opponat, ad antiquam annalium fidem provocat, è vetustis, nescio, quibus literarum monumentis probaturus, Hamburgum Stormariæ ambitu non contineri, sed confinio tantum jungi, nec aliter inclytæ domui Holsatiæ quàm mutuâ officiorum operâ devinctum, quod Holsatiæ quidem Comites nonnulla privilegia Cæsarea pro urbe impetrassent, eiq; in ipsis suis ditionibus immunitates à vectigalibus aliisq; rebus concessissent, Hamburgenses autem vicissim mutuam Comitibus operam auxiliumq; præstitissent. Verum ut montes ac urbes suo dimovere loco difficile est, ita Autori non minus arduæ molis res erit, huic, quam fingit, translocationi vel levem veritatis speciem coloremq; conciliare. Non minus enim totius orbis judicio, quàm antiquâ ac recentiori Historicorum fide comprobatum est, Hamburgum citra omnem controversiam in territorio Stormariæ situm. Ipse Traziger Hamburgi natus, patriæq; syndicus, initium Chronici sui ac descriptionis urbis Hamburgensis facit his verbis: Hamburgum in Stormaria situm. Cui assensum præbet *Crantz lib. 8. cap. 15. verb. Stormaria in signe & vetus oppidum Hamburgum habet.* Item *Spangenberg. in Chron. Schavv. l. 1. c. 5. verb.* Altera, inquit, provincia Stormaria etiam Hamburgum complectitur, adhuc hodie in territorio Stormariensi situm. Dum contrarium sustinet autor, in ipsos Majores suos injurius est, quippe qui non tantum in solenni actu homagii atq; ita in conspectu Dei facti sunt, se membra ducatus Holsatiæ & Stormariæ, non verò ejus conterminos & vicinos esse, sed & in literis ad Sereniss. Reg. Dan. Majores datis, his verbis expressis usi fuerunt: Hamburgum antiquitus pro membro Ducatus Holsatiæ habitum, atq; etiamnum Holsatiæ Duces suos agnoscere Principes, neq; S. Romano Imperio immediatè subiectum; quod ipsorum judicio manifestum, & extra omnem controversiam positum est. Idem repetière Hamburgenses in scriptis suis contra Actorem Fisci Cæsar. Cameræ Spirensis, his verbis: Palàm esse & constare inter omnes, Hamburgum non ipsi S. Rom. Imperio, sed Holsatiæ immediatè subiectum esse. Quod adeò clarum & extra omne dubium est, ut etiam Hamburgenses velut membra Holsatiæ & Stormariæ ad Comitum provincialia citati, ibidem se etiam præsentés stiterint.

E quibus omnibus igitur æq; pro communi loquendi usu quàm secundum Jura, constitutiones ac Recessus Imperii indubitato evincitur, hanc ipsam urbem inclytæ Domui Holsatiæ non tantum mutuâ officiorum operâ (quod autor præter rem & rationem asserit) sed hæreditaria subjectione, quæ ex jure territorii resultat, obstrictam devinctamq; teneri. Quâ de re benevolus lector plura reperiet in eâ, quæ Anno 1642. edita est, è fundamento Juris & verâ annalium fide deprompta, ac certissimis documentis confirmatâ Remonstrazione, ut appellant, tum quidem Apologiæ cuidam Hamburgensium opposita; quæ tanti ponderis fuit, ut in hunc usque diem à nemine impugnari, nedum refelli potuerit.

Quod porro circa hoc caput de differentiâ verborum *Homagii & Assumptionis* prolixè disceptatur, ne hylum quidem ad rem facit, merusq; lus est in verbis.

bi. Ubi probè animadvertendum est, cùm dudum Hamburgenses in id omnem
 curam atq; operam impenderint, ut se Principi suo hæreditario ejusq; jurisdicti-
 oni subtraherent, è re sua fore judicarunt, ut actum illum solemnem, quò subdi-
 ti Domino suo fidem & obsequia spondent, quiq; homagii voce toto orbe expri-
 mitur, alio leviori vocabulo Assumptionis, ut vocant, insignirent. Si quis verò
 rem ipsam penitus inspiciat, idem prorsus complectitur assumptio, quod homa-
 gium & vice versa; unde necessum non est, de vocabulis cum autore litigare,
 præsertim cum ipsa Homagii verba, quibus *civitas usa est, videlicet se S. Reg. Ma-
 jest. tanquam Duci Holsatiæ & Stormariæ constanter in omnibus adhesuros, prout
 decet probos viros & facere fas est erga genuinum & hæreditarium Principem suum.*
 Sufficienti argumento sint, atq; hunc actum verum esse homagium satis quidem
 manifestum reddant. Quod verò, ut persequitur autor, Regibus Daniæ tanquam
 Ducibus Holsatiæ à civitate Hamburgensi nullum homagium unquam sit præsti-
 tum, sed illi ipsi in *Assumptione* acquieverint, manifesto falsum esse, contrarium
 in ea, quam supra citavimus An. 1642. editâ Remonstracione, ex quopiam tre-
 decim testibus munito instrumento sub litera R. ibidem annexò, evincitur, ad
 quod benevolum lectorem brevitatis gratiâ remittimus. Porro parum refert,
 utrum formula aliqua Homagii quondam Comitibus Holsatiæ præstiti produ-
 ci queat nec ne? Cum negari non possit, ipsumq; autorem fateri oporteat, glo-
 riosissimos Majores S. Reg. Maj. nunc feliciter scepra tenentis à Christiano Primo
 usq; ad Christianum IV. inclusivè homagium revera suscepisse. Unde etiam jus il-
 lud quæsitum & radicatum ad Sereniss. Daniæ Regem, ejusq; successores hæredi-
 tario ordine devolutum ac transplantatum est, illisq; salvâ conscientiâ denegari
 nequit, quamvis enim in contrarium allegari soleat in Judicio Cæs. Camera Spi-
 rensis die 6. Julii An. 1618. lata Exemptionis sententia, nullo tamen illa pacto
 inclytæ domus Holsaticæ Juri derogare quicquam posset, cum illa sententia non
 tantum per interpositam revisionem ab effectu rei judicatæ suspensa fuerit, sed
 & insuper An. 1621. die 18. Julii in *Conventione Steinburgensi* conventum, & ab
 Hamburgensibus ore & manu promissum sit, se omnia in pristino statu relicturos,
 & in obsequio devoto erga domum Holsaticam perseveraturos, neq; Fiscali Im-
 peratoris in puncto Revisionis ullum auxilium laturus, imò verò S. Reg. Maj. suc-
 cessoribus & hæredibus solitum homagium & Assumptionem esse præstituros.
 A quâ obligatione istæ conquisitæ undiq; exceptiones & cavillationes Autorem
 ejusq; cives ac socios liberare nequeunt, cum primò probari non possit, *Eos,*
quantum in ipsis eorumq; facultatibus situm erat, solvendo promissæ fidei debito
 unquam studuisse. Quod si enim illis vel leve propositum fuisset standi promissis,
 non magis obtinissent istæ *Inhibitoriales*, quas clamant, ac in *Conventione Stein-*
burgensi, jam tum edita Exemptionis sententia obtiterat. (2.) Quamvis etiam
 concederetur, obligationem illam, quæ è *Conventione Steinburgensi* resultat,
 temporalem modo esse, & ad decisionem Revisorii judicii tanquam terminum
 ad quem directam, nihil tamen exinde ad scopum suum autor extorquere posset,
 quin potius eò firmitus ac constantius inde inferatur: quamdiu causa in Revisione

non dijudicata & per sententiam Revisoriam decisa est, tamdiu civitatem Hamburgensem teneri, ut pactis *Steinburgensibus* satisfaciatur. Jam verò Imperio & penè orbi notum est, ad hunc usq; diem Revisionem illam expeditam non esse. Unde sponte fuit, eà pendente, incumbere Hamburgensibus, ut omnibus in statu pristino relictis, homagium porro, ut antea, præstent. Quæ hic in contrarium denuò producuntur, Cæsarea Rescripta, ratione sessionis & voti in Comitibus, aliq; quæ suo loco relinquuntur, ad Exemptionem & præsentam *Immediatatem* quoq; non sufficiunt, cum non tantum ejusmodi Rescripta sub. & obreptitiè obtenta nulloq; subsecuto effectu confirmata fuerint, verùm etiam adversus ea semper ex parte Celhissimæ domus Holsaticæ protestatio interposita, eiq; omnia jura sarta ac integra servata fuerint. Cumq; civitas ipsa in illa *Conventione Steinburgensi* expressis fateatur verbis, Revisionem esse debito tempore & modo petitam ac impetratam, eventus quoq; expectandus, & interea juxta illam *Conventionem* in omnibus agendum erat. (3.) Absurdum verò argumentum illud est, quod format autor. Posito, Revisionem adversus sententiam Exemptionis stare posse, *Conventionem Steinburgensem* tamen sublatam in se jam esse, eò quòd neq; à Cæsarea Maj. neq; à Camera Spirensi Revisioni *suspensivus effectus* sit collatus. Meminisse enim debebat Autor, in constitutionibus Imperii & imprimis Recessu Deputationis de An. 1600, clarissimè definitum ac in se manifestum esse, *effectum suspensivum ipso jure necessariò sequi rite, & secundum leges Imperii interposità Revisione*; quod ipsi Hamburgenses in actis contra Ducalem domum Luneburgensem jam olim asseruere. Cum etiam ulterius (4.) Autor Remonstrations de *inclementià* graviter conqueratur, quam, ut ipse quidem putat, experti sint Hamburgenses, cum vigore Conventionis Steinburgensis armatâ manu eò adigerentur, ut commodis in *sententiâ Exemptionis* sibi adjudicatis, nuntium mitterent, imò verò homagium ipsum præstando latæ sententiæ resisterent, jam supra mentio facta est, beneficio Revisionis omnia jam in priorem statum restituta fuisse, ut in *Conventione Steinburgensi* civitas ad alia non fuerit obstricta, nisi ad quæ impetrata Revisione jam tum tenebatur. Aliàs Majores auctoris hoc in passu cum eo planè non consentiunt, utpote qui semper probè judicarunt, verum Interesse Hamburgensium in eo versari, ut servatis privilegiis cum domo Holsaticâ per devota obsequia uniatur, ejusq; ope & præsidio gaudeat. Prout ipse Autor *Apologiae Hamburgensis*, ut vocant, prolixè evincere nititur, Hamburgum nunquam liberum & immediatum ordinem Imperialium civitatum expetiisse, neq; (ut Latino idiomate ejus verba propria reddam) *unquam Imperialium, sed liberarum civitatum independentem penitus ordinem aspirasse.*

Ex quibus facile est colligere, civitatem non tam aliquâ necessitate quàm suis commodis & utilitatibus ductam, Steinburgense illud pactum iniisse, atq; sic eò initò nulla quidem commoda è manibus dimisisse. Quod verò ulterius (5) profert; quod cum Anno 1643. d. 6. May. S. Regia Majestas gloriosissimæ memoriæ Rex Christian. IV. *imminutam quodammodo Regiam clementiam* civitati iterum indulgeret, neq; *Conventionis Steinburgensis*, neq; præstandi in posterum Ducibus

Holsatiæ Homagii ulla facta sit mentio, atq; hinc concludit, istud jam abolitum ac sublatum esse, nimis quidem imbecillum est, & ad primum idem vel citra responsum concidit. Absurda enim & periculosa consequentiæ res foret, si ideo Transactio vel actus aliquis antiquari aut tolli deberet, quod in subsecutis conventis & pactis aliis non fuerit denuo expresse repetitus. Quod verò interea civitas Hamburgensis eò quoq; tempore, ut semper ante hac S. Regiæ Majestati & inclytæ domui Holsaticæ hæreditario subjectionis jure obstrictam se esse fassa sit, benevolus Lector è libello supplici, quem Beatiss. memoriæ Regi Christiano IV. obtulit, satis superq; perspicere potest; leguntur autem verba expressa in Theatro Europæo in hunc modum: *Se non minus ac ipsorum Majores, S. Regiæ Majestati, ut probos homines erga suos genuinos & hæreditarios Principes ac Dominos facere decet, quantum in ipsis est, firmo & indissolubili vinculo adhesuros, omniaq; in eo statu, in quem à majoribus suis ad se derivata fuerint, relicturos.* Pariter, cum Anno 1650. Magistratus Hamburgensis cum nonnullis Regiis & Ducalibus Holsaticis Ministris in eo negotio tractando versaretur, ut certâ pecuniæ summâ à postulato tum temporis homagio in perpetuum redimeretur, nunquam in istis deliberationibus allegatum est, civitatem in libero statu esse constitutam, aut vi *sententiæ Exemptionis* nullo impofterum præstando homagio teneri, quin potius cives ipsi Hamburgenses, harum rerum conscii facti, existimarunt, Homagium & fundamentalem urbis constitutionem tam arcto vinculo combinata esse, ut eo cessante verendû sit, ne hæc quoq; pessum eat, aut immutetur; unde etiam statim *Reversales*, ut vocant, à Senatu postularunt, quibus sese obstringeret, si vel maxime civitas à domo Holsatica NB. *liberaretur*, omnia tamen, quod ad fundamentalem urbis constitutionem & Recessus, ac consuetudines, in pristino statu relinquenda nec immutandum quicquam esse. Porro etiam instabant cives, opus esse, ut certiores fierent, quo pacto impofterum, ortâ inter se & Magistratum dissensione, & quo judice decidenda lis sit? cumq; eâ de re in utramq; partem graviter disceptatum esset, Senatus quidem cives in culpa esse querebatur, quod occasio NB. *libertatis recuperandæ* negligereetur. Qua de re in Annalibus (Protocolla appellant) à die 9. Aug. An. 1650. usq; ad 26. Octobr. 1651. de hoc negotio inter Magistratum & cives consignatis, & inter A&a Hamburgensium relatis, plures circumstantiæ evolvi ac legi possunt.

Deniq; (6.) addit Autor: post illam pacificationem Steinburgensem à parte Regis multu in facto accidisse, quæ præstandum homagium aut Assumptionem, & per consequens Conventionem Scienburgensem implendam aut in suo tenore conservandam nulla ratione concedere potuerunt, cujus rei probationem cum Autor ad ultimum & tertium caput (tertiâ considerationem vocat), rejectam esse voluerit, eò etiam reservamus ipsam refutationem.

Progredimur igitur (postquam probatum fatis est, S. Regiæ Majestati omni jure competere Homagium, neq; causam ullam esse, cur illud declinare possint Hamburgenses) ad secundam considerationem Autoris negativè decisam, firmissimè demonstraturi, jure integrum fuisse Augustissimo Daniæ Regi, Christiano V., ut

hoc ipso tempore homagium ab Hamburgensibus peteret ac urgeret. Unicuique enim, quod ipsi jure competit, quovis tempore postulare ac prosequi licet. Cumque S. Regia Majestas haftenus possessione Juris Homagii gaudeat, ipsa etiam civitas Homagium illud Regis Serenissimi Majoribus usque ad gloriosissimae memoriae Parentem debito semper modo praestiterit, & ad illud praestandum in *Conventione Steinburgenfi* se denuo obstrinxerit, nemo aequi ac justus arbiter sinistrè vertere potest, quod hoc ipso tempore, ubi civitas susque deque habitis tot gratiae Regiae documentis, immemor planè debiti obsequii, nullum placidae compositioni locum reliquit, S. Regia Majestas illam armatâ manu eò adigere conata fuerit, ut tam debito suo quam promissis faceret satis. Quamvis verò Autor in *Remonstratione sua* omnibus viribus enixus fuerit, ut ex illo, qui Anno 1679. conditus est, *Recessu Pinnebergenfi*, aliquid pro confirmanda sua sententia negativâ erueret, patet tamen è dicti *Recessus* formalibus, hanc quoque operam frustra impendi; cum (1) juxta ejus propria citata verba: *hoc tantum Regia Majestas pollicita sit urbi, usque ad aliam vel amicabilem transactionem vel decisionem juridicam puncti Homagialis & aliarum litiarum, tam urbi Hamburgo omnia privilegia & jura, quam dicta modo Regia Majestati omnia jura & praetensiones inviolata esse conservanda; praeterea per eundem recessum illis aequè minus ac Caesarea Majestati & Sacro Rom. Imperio competentibus Juribus praedictum vel derogatum iri.* Quis ergo sanæ mentis ex hac reciproca Jurium reservatione (usque ad placidam Conventionem vel viâ juris obtinendam decisionem) cum Autore inferre ac colligere vellet, eo ipso Serenissimum Daniae Regem juri suo, quod beneficiò interpositae Revisionis & Conventionis Steinburgenfis adeptus fuerat, sponte renuntiassè, nec propterea ullum homagium à civitate prius petere posse, quam utriusque partis consensu totum negotium fuerit compositum. Nonne contrarium declarat expressis verbis facta *Exceptio & Reservatio omnium jurium & praetensionum à parte S. Regiae Majestatis*, sub quibus tanquam species sub suo genere jus quaesitum ex Revisione interpositâ & ex conventione Steinburgenfi necessariò continetur? Hoc sanè immotum manet ac inconcussum, quam diu ipsum controversiae caput vel placidâ compositione vel viâ juris non est definitum aut confectum, tam ipsi Regiae Majestati quam ejus Successoribus suum, quod semper habebant atque exercebant, Jus suscipiendi ab urbe homagii reservatum penitus esse, adeoque Eidem vitio verti non posse, multoque minus pro infractione citati modò *Recessus Pinnebergenfis* venditari; quod cum viâ leniori civitas morem gerere & ad officium redire voluerit, S. Regia Majestas eam aliis convenientibus mediis eò adigere conata fuerit. Cœterum & (2) ingratus est autor & injurius in eos, qui tum temporis officia sua interponebant, Regios, Electorales & Ducales Mediatores, quod cum eorum operâ & intercessionem civitas à praesentissimo, quod ipsi imminabat, periculo liberata fuerit, hic tamen scribere non vereatur, nisi eorum interpositione civitas ab omni praetensione penitus liberata, atque ita novum ipsi Jus acquisitum esse dicatur; Mediationem istorum Principum in illo *Recessu* frustra adhibitam fuisse.

fuisse. Neq; tamen DN. DN. Mediatorum mens alia unquam fuit, aut juxta naturam rei esse potuit, quàm ejusmodi reperire media, ut civitas in pristino statu conservaretur, & postulatum homagium, *quod ad modum & tempus*, ad alios amicitabiles tractatus rejiceretur.

Quod verò cum Homagio Hamburgi commercia & negotia consistere queant (quod Remonstrations auctori tertium caput considerationis est) eoq; præstato non magis urbi quàm aliis vicinis Statibus eorumq; subditis ac communibus commerciis per Imperium, ullum dispendium aut detrimentum timendum sit, unusquisq; à præconcepto affectu liber, sive Hamburgensis sive exterus fuerit, facile perspiciet, modo animum adverterit (1) ad situm Hamburgi. (2) in id, quod mercatum vel facilè reddat nec impediatur. & (3) quo pacto potissimum amplificari commercia augeriq; possint.

Quod primum attinet, notum est, civitatem Hamburgensem undiq; aliis Regis Daniæ subditis circumdatam esse, & cum his maximam partem commerciorum habere, ac proinde necessum esse, ut, si commercia in tuto ac florenti statu collocare velit, cum dicta S. Regia Majestate obsequiosè ac humillimè conspiret. Deinde negari nequit, mercatum liberà navigatione incrementa sumere, impedita verò illà detrimentum pati. Hæc ipsa verò navigandi libertas in utramq; partem à S. Reg. Majestate quàm plurimum & promoveri & impediri potest; quod nemo facilè inficias ibit. Tum verò (3) maxime floruisse urbis commercia, cum perenni obsequio inclytæ domui Holsaticæ adhereret, contra verò tum maxime minui cepisse, cum novâ ambitione turgida *immediatatem imperii*, ut vocant, præposterè affectaret, pari modo negare nemo potest. Unde etiam facile est colligere, non posse urbi pristinum restitui felicitatis sortem, nisi ad priora salutaria principia redeat, & præstato Regi debito obsequio, Regiæ clementiæ & libertatis pristinæ commerciorum in ipsis quoq; Arctoïis Provinciis, postliminò sese participem reddat. Contra quod genuinum INTERESSE HAMBURGENSESIUM, octo quidem argumenta sive gravamina ab Autore adducta sunt, quæ tamen in animis eorum, qui juris & æqui amantes, & quo nati sunt, statu contenti, omnes periculosas mutationes ac innovationes odio prosequuntur, nihil omnino efficere poterunt. Enim verò, quod in formulâ Homagii domus Ducalis Holsatica pro genuino & hæreditario urbis Principe ac Domino haberi velit, eiq; non aliter ac subditis suis legitimis polliceatur, non est, cur Autor fugillet; liquet enim ex eo, quod paulò ante memoratum est, nihil hic aliud ab inclyta domo Holsatica peti ac postulari, quàm quod illi jure competit, ac debetur. Atq; hæc *Principis in urbem superioritas*, tantum abest, ut ipsius privilegiis, immunitatibus, commerciis & negotiis quicquam derogat, ut potius olim agnita, in fastigio prosperæ sortis cives collocarit. Quod si verò domus Ducalis Holsatica genuinus & hæreditarius urbis Princeps ac Dominus temper fuit, (ut jam antè prolixè satis demonstratum est) non aliter etiam urbi ejusq; incolis protectionem suam polliceri quàm eadem qualitate potuit. Quemadmodum

igitur

igitur à Principe hæreditario longe tutius firmissq; præsidium sperari potest, quàm à quopiam extero, ita reciprocum illud vinculum nulli urbis dispendio est, præsertim, cum illi, quoties præstita est homagii fides, vicissim omnia & singula legitimè acquisita privilegia, honestæ consuetudines & jura confirmata fuerint, neq; unquam in exercitio jurium, multoq; minus in negotiis ac commerciis, quamdiu in debitò & devoto obsequio erga S. Regiam Majestatem Ejusq; Serenissimam domum persistit, urbs fuerit turbata.

Pari modo comparatum est alterum gravamen, quod affert Autor, scilicet *inclytam domum Holsaticam in actu Homagii omnia sibi regalia, jurisdictionalia, superioritates & jura reservasse, cum tamen urbs omnes superioritates & jura, quæ libera civitati imperiali unquam possint competere, sine controversiâ exerceat & plenissimè possideat*. Quamvis enim jura urbis legitimè acquisita, eorumq; exercitium in controversiam non vocentur, constat tamen etiam suæ Regiæ Majestati ac Inclytæ domui Holsaticæ multa & suprema Jura competere, quæ in actibus homagii merito reservata fuerunt; Difficili autem negotiò probaverit autor, hæc ipsâ Reservatione jurium, vel in iis, quibus fruitur, privilegiis, immunitatibus ac juribus, vel in negotiis atq; commerciis, vel minimum urbi præjudicium dispendiumq; ortum fuisse; ipse fatetur potius, non obstante homagio, semper urbem in possessione jurium sibi competentium fuisse.

Pro Tertio gravamine supponit Autor, *Manifestum esse, omnem Inclytæ domus Holsatiæ, inprimis Regiæ Majest. inclementiam adversus urbem ex eo oriri, quòd plenariam sibiq; competentem libertatem usurpet, Regiæ Majestas autem existimet, illam diu civitati per homagium esse ademptam*; quod pariter falsum penitus & erroneum est. Siquidem, ut jam antea dictum, nunquam Regiæ Majestatis illa mens propositumq; fuit, antiquas urbis immunitates, jura & privilegia imminuere vel labefactare, nedum eò extendere homagium, ut per illud urbi jurium suorum exercitium ademptum censeatur: Eo autem Regiæ Majestatis inclementiam sibi contraxit civitas, quod ab illo debito sese asserere conata est, ad quod præstandum jure Divino ac humano tenetur, quodve hoc ipso tempore non minus ac olim, absq; ullo ipsiusmet vel Imperii ac vicinorum dispendio, præstari potest.

Cæterum quartò, non tantum Romani Imperii & provinciarum Germaniæ, imò & ipsius Regiæ Majest. præcipuum Interesse in eo versari, ut à nullo Principe potentiori subjugetur civitas, nec illius fundus, calx & lapides occupentur, aut possideantur, (ut autor Remonstrations loqui amat) vel commercia ejus & negotiorum cursus turbentur; facile quidem largimur, illud autem falsò asseritur, non nisi sublato homagio commercia urbis incrementum sumere posse, & extra periculum poni, ne vel alieno jugo implicetur, vel fundum proprium, calcem & lapides amittat. Quod quàm falsum est, tam iniquè in hunc tantum finem excogitatum, ut homagii actus eò magis in visus civibus redderetur, eorumq; animi, quantum fieri potest, in perpetuà erga Regiam Majestatem diffidentià alerentur. Quo enim fundamento quæve conjecturâ probaturus est Autor, eam unquam vel ipsi Regiæ Majestati, vel ejus laudatissimis

tissimis Antecessoribus mentem fuisse, ut urbem ejusq; fundum, calcem & lapides occuparent? omnia potius, quæ hæcenus à S. Reg. Majestate postulata fuerunt, in eum finem directa sunt, ut obsequio urbis debito, mediante homagio, frueretur, salvis tamen juribus urbis & privilegiis. Præterea etiam plus vice simplici significavit Regia Majestas, se juxta ipsius urbis arbitrium consiliumq; omnem opem ac subsidium allaturam esse; ut commerciis pristino vigori restitutis, nova urbis commoda atq; incrementa adjicerentur.

Illud verò V. perquam absurdum est, quod autor decrementa commerciorum aliaq; incommoda, quæ hæcenus passa est civitas, soli ferè homagio tribuit, indeq; etiam inferre conatur, Hamburgensium aliaq; Imperii commercia cum Homagio consistere non posse; cum tamen, ut antea dictum est, nunquam magis floruerint commercia, quàm cum mediante homagio de Regis gratia & protectione securi essent cives. Tum verò experientia testatur, & commerciorum decrementa & difficultates alias cœpisse, cum à salutaribus Majorum suorum consiliis recederent, & neglecto officii sui debito, S. Regiam Majestatem tam injusta & contumace homagii denegatione, quàm aliis mille modis graviter offenderent læderentq;.

Nec firmiori nititur fundamento, quod VI. ulterius de migratione mercatorum in casu præstandi homagii, ab autore adducitur. Quantum enim abfuit, ut olim Mercatores præstito homagio ex urbe ad alia loca concederent, tantò minus id nunc etiam verendum est, si quidem per homagium non tantum civibus eorumq; juribus ac libertatibus nihil derogatur, ut sæpè memoravimus, sed nec commerciis eorum quicquam decedit, quin potius præstitò homagiò de gratiâ & protectione Regis secura extra periculum & metum ponuntur, & pro re natâ ulterius tam in S. Regiæ Majestatis regnis atq; provinciis, quàm in iis, quæ extra Europam sita sunt, locis, majora indies incrementa capere possunt, ut adeò mirandum sit, eò prolapsum Remonstrations Autorem, ut ad stabiliendum causæ suæ robor, inania ac manifestæ veritati repugnantia in lucem proferre, eaq; ratione publicò nomine orbi imponere ausus fuerit.

VII. Septima objectio adversus homagium adeò perplexa est, ut meritò dubitandum sit, sciveritne Autor ipse satis, quid potissimum significare voluerit, sanè ipsius Regiæ Majestatis ob situm regnorum provinciarumq; tanti vel pluris interest ac ulli Statuum in Germaniâ, commercia civitatis non impediri, sed liberum retinere cursum. Unde sanæ rationi adversatur, ex homagio præstito ullum unquam prætextum esse formatum, aut ansam esse arreptam, turbandi urbis commercia ejusq; naves detinendi, imò verò ipsius urbis acta publica (sive Protocolla) exponant, inde potissimum ortas esse repressalias, quod civitas Regiis subditis jus denegaret, eosq; contra antiqua pacta & concordata impugnaret, & præterea liberam navigationem in fluvio Albi versus Regiæ Majestatis regiones, illicitis exacti-
onibus oneraret, quâ de re non tantum regii subditi, sed & exteri sæpius conquesti sunt. Quin & posthabitis omnibus admonitionibus in ejusmodi attentatis & *Contraventionibus* (quod plurima exempla docent) pertinaciter perseverârunt, in
omnibus

omnibus sese ita gerentes, ut S. Regia Majestas ejusq; gloriosissimi Majores quasi coactos sese reputarint, pro tuenda Principum dignitate ac auctoritate, subditorum-que defensione, uti & libero per Albim mercatu semel atque iterum severitatis aciem usurpare.

VIII. Quod verò porro attinet octavum Autoris pro negando homagio adductum argumentum, scilicet etiam si priscis temporibus in Regiis urbi extortis homagiis aut assumptionibus Hamburgum commercia sua utcunq; exercere potuerit, notum tamen esse, quomodo homagium ultimis his temporibus sit exaggeratum, ut ferè in omnibus occasionibus planè detrimentosa inde exorta sint incommoda. Quamobrem causam esse urbi, ut eò magis per sententiam judicalem obtento juri inhæreat, atq; hinc collapsum homagium aut assumptionem declinet. Hoc, inquam, purum putum figmentum est. Nunquam enim demonstratum dabit autor, tempore novissimi homagii à civitate plus esse postulatum quàm in prioribus, quin potius S. Reg. Majest. Majores pro innata clementiâ plurima, quæ jure prætereundum potuissent, in suspenso relinquere, quàm jura sua cum rigore prosequi maluerunt. Quod autor ejusq; consortes meritò submissâ gratiarum actione agnoscere deberent, prout nec dubium est, multos viros probos & honestos in urbe reperiri, apud quos ejusmodi atq; aliorum à S. Reg. Majestate Ejusdemq; gloriosissimis Antecessoribus civitati præstitorum beneficiorum grata recordatio vigeat, quibusq; religio esset, assentiri Autoris conclusioni, circa hoc octavum argumentum illatæ, quæ non tantum interpositæ Revisioni, Conventioni Steinburgensi & Recessui Pinnebergeni, sed & bonæ fidei è diametro repugnat.

Tandem Autor ad objectiones quasdam à se formatas respondet; scilicet etiam si (1) libera quædam & amplissima civitates aliæ Principibus homagium præstiterint & nihilominus in florenti rerum statu permanserint. (2) Reversalibus literis civitati cautum sit, homagium nulli præjudicio futurum. (3) Omnia ejus jura & laudabilia statuta eo ipso sint confirmata, in iis tantum tamen abesse, ut quædam adhuc reperta sit securitas, ut etiam in sic dictâ homagii aut assumptionis formula, quemadmodum superius commemoratum, expressio protestationi contraria sit comprehensa. Hic incumbit Autori demonstrare prius, vel Hamburgo ipsi vel aliis urbibus intra & extra Imperium, præstito, quod debebant, homagio, quicquam de ipsarum salute ac incolumitate detractum esse. (2) Assècurationi factæ, quod homagium civitati nulli esset præjudicio futurum, contraria esse intentata. (3) Confirmata illis privilegia & antiquas honestas consuetudines non esse servatas, tunc etiam ad ista respondere difficile non fuisset, eò usq; autem opus non est, illis quidem immorari. Quod verò Reservationes in Homagiis usitatas attinet, illæ ad ipsum Homagii debitum non pertinent, sed ea jura respiciunt, quæ S. Regiæ Majestati præter Homagium in urbe manifestè competunt, prout & civitati sua jura reservantur.

Ad invidiam verò dicta sunt, quæ fingit autor his verbis: Quoties à parte urbis actus liberrimus & nequaquam prohibitus exercitus fuit, qui non ad gustum aulæ Regiæ fuit, iste protinus pro contraventione adversus præstitum homagium sit diffamatus, si quidem ex supra citatis in aprico positum est, illos ipsos actus, quos Autor liberrimos

mos vocat, & Regiæ tamen Majestati displicuisse ait, non actus licitos & liberos, sed mera attentata fuisse, quæ S. Regia Majestas, etiamsi civitas homagium præstare non teneretur, impunita tamen prætermittere, saltem ferre non potuisset. Si verò autor alios quospiam actus sub horum nomine forte intelligat, expectanda erit eorum specialior enumeratio, quâ visa, non deerit ad singula respondendi materia. Interea Autorem moneri fas est, ut, cum nondum acta & actitata priorum temporum satis pervolvissè, nec didicissè videatur, quo honore quave submissione de Regibus & Principibus loquendum sit, in utroq; melius sese informandû curet.

Deniq; concludit autor suam in Jure & Facto malè fundatam Remonstracionem his verbis: *Homagium & civitatis libertatem unà consistere non posse, sed urbem propter istud homagium in novam servitutem præcipitatum iri. Quemadmodum verò imbecillitas ac vilitas argumentorum, ex quibus hæc falsa & temeraria formatur conclusio, jam in apicem producta fuerunt, ita hîc tantum Autori audacter asserenti, urbem per homagium in servitutem præcipitem dari, considerandum illud relinquimus, quanta sit incogitantia illud proferre, quasi omnes illi Status & urbes, quæ Imperatoribus, Regibus, Electoribus & Principibus homagii fidem præstiterunt, in servili conditione versentur, & anne magis hoc ipso tempore cives & populus Hamburgensis (quod jam olim, ut supra memoratum est, in negotio Exemptionis Anno 1650. verebantur) in veram servitutem redacti fuerint, si quidem æquo animo ferendum illis est, quod nonnulli iis pauci concives antiquam & fundamentalem urbis constitutionem pro lubitu mutare & disponere sustineant, adeo oppressâ communium civium libertate, ut illi ipsi etiam, qui tanquam fideles patriæ cives pro eadem pugnant, durissima quævis pati, pars etiam eorum ad supplicium raptum, honoreq; & vitâ privatum iri periclitentur.*

Quemadmodum igitur exiis, quæ supra diximus, satis superq; constat, civitatem Hamburgensem S. Regiæ Majestati tanquam Duci Holsatiæ & Stormariæ ad præstandum homagium jure hæreditario teneri. Quod ut hoc tempore urgeret Regia Majestas, jure ipsi integrum fuisse, deniq; illud ipsum homagium cum privilegiis & libertatibus urbis, & communibus negotiis ac commerciis probè consistere posse, ac tantum abesse, ut eò ipso civitas in servitutem sese præcipitet, ut potius illud præstet, quod ad conservationem libertatis ac salutis atq; incrementi apprimè facit, & ad quod divino, naturali & civili jure, imò & propriâ ipsiusmet repetitâ sæpius obligatione obstringitur; ita eò magis futurum esse existimatur, ut hoc aliquando rectâ secum viâ reputet civitas, & in nuper inceptis placidis Tractatibus ea propter sese sufficienter sit declaratura; sin ulterius debito suo obsequio defutura est, procul dubio nihil aliud superest, quàm ut divinam Nemesis, perennes turbas, omnique ex parte, incommoda & molestias, ac denique exitialem ruinam & negotiorum commerciorumque interitum expectet.

Sequentur documenta nonnulla ad hanc materiam facientia.